

Міністерство охорони здоров'я України
Буковинський державний медичний університет

РОЗВИТОК ПРИРОДНИЧИХ НАУК ЯК ОСНОВА НОВІТНІХ ДОСЯГНЕНЬ У МЕДИЦИНІ

DEVELOPMENT OF NATURAL SCIENCES AS A BASIS OF NEW ACHIEVEMENTS IN MEDICINE

Чернівці
18.06.25

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

V науково-практичної конференції

РОЗВИТОК ПРИРОДНИЧИХ НАУК ЯК ОСНОВА НОВІТНІХ ДОСЯГНЕНЬ У МЕДИЦИНІ

*м. Чернівці
18 червня 2025 року*

УДК 5-027.1:61(063)

Р 64

Медицина є прикладом інтеграції багатьох наук. Наукові дослідження у сучасній медицині на основі досягнень фізики, хімії, біології, інформатики та інших наук відкривають нові можливості для вивчення процесів, які відбуваються в живих організмах, та вимагають якісних змін у підготовці медиків. Науково-практична конференція **«Розвиток природничих наук як основа новітніх досягнень у медицині»** покликана змінювати свідомість людей, характер їхньої діяльності та стимулювати зміни у підготовці медичних кадрів. Вміле застосування сучасних природничо-наукових досягнень є запорукою подальшого розвитку медицини як галузі знань.

Конференція присвячена висвітленню нових теоретичних і прикладних результатів у галузі природничих наук та інформаційних технологій, що є важливими для розвитку медицини та стимулювання взаємодії між науковцями природничих та медичних наук, взаємодії з представниками практичної охорони здоров'я.

Голова програмного комітету

Ігор ГЕРУШ ректор Буковинського державного медичного університету, професор

Співголови програмного комітету

Оксана ГОДОВАНЕЦЬ проректор закладу вищої освіти з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків Буковинського державного медичного університету, професор, д.мед.н.

Володимир ФЕДІВ завідувач кафедри медичної та біологічної фізики і медичної інформатики Буковинського державного медичного університету, професор, д.фіз.-мат.н

Програмний комітет

Марія ІВАНЧУК доцент закладу вищої освіти кафедри медичної та біологічної фізики і медичної інформатики Буковинського державного медичного університету, к.фіз.мат.н., доцент,

Олена ОЛАР доцент закладу вищої освіти кафедри медичної та біологічної фізики і медичної інформатики Буковинського державного медичного університету, к.фіз.мат.н., доцент

Розвиток природничих наук як основа новітніх досягнень у медицині: матеріали V науково-практичної конференції, м. Чернівці, 18 червня 2025 р. / за ред. В. І. Федіва – Чернівці: БДМУ, 2025. – 149 с.

У збірнику подані матеріали науково-практичної конференції «Розвиток природничих наук як основа новітніх досягнень у медицині». У статтях та тезах представлені результати теоретичних і експериментальних досліджень.

Матеріали подаються в авторській редакції. Відповідальність за достовірність інформації, правильність фактів, цитат та посилань несуть автори.

Для наукових та науково-педагогічних співробітників, викладачів закладів вищої освіти, аспірантів та студентів, працівників практичної охорони здоров'я.

Рекомендовано до друку Вченою Радою Буковинського державного медичного університету (Протокол №10 від 19.06.2025 р.)

Комп'ютерна верстка Марія ІВАНЧУК, Олена ОЛАР

ISBN 978-617-519-180-4

MINISTRY OF HEALTH OF UKRAINE
BUKOVINIAN STATE MEDICAL UNIVERSITY

CONFERENCE PROCEEDINGS

V Scientific and Practical Conference

DEVELOPMENT OF NATURAL SCIENCES AS A BASIS OF NEW ACHIEVEMENTS IN MEDICINE

Chernivtsi, Ukraine

June 18, 2025

UDC 5-027.1:61(063)

P 64

Medicine is an example of the integration of many sciences. Scientific research in modern medicine, based on the achievements of physics, chemistry, biology, computer science and other sciences, opens new opportunities for studying the processes occurring in living organisms and requires qualitative changes in the training of physicians. Scientific-practical conference "**Development of natural sciences as the basis of the latest achievements in medicine**" aims to change the consciousness of people, the nature of their activity and stimulate changes in the training of medical personnel. The skilful application of modern scientific achievements is the key to the further development of medicine as a field of knowledge.

The conference is dedicated to the coverage of new theoretical and applied results in the field of natural sciences and information technologies, which are important for the development of medicine and stimulating interaction between scientists of natural and medical sciences, cooperation with representatives of practical healthcare.

Conference chair

Prof. **Igor GERUSH**, rector of Bukovinian State Medical University

Vice chair

Prof, Dr. **Oksana GODOVANEK** vice-rector of Bukovinian State Medical University

Prof, Dr. **Volodymyr FEDIV** chief of the Department of Medical and Biological Physics and Medical Informatics at Bukovinian State Medical University

Scientific Committee

Ass.prof., PhD **Maria IVANCHUK** Department of Medical and Biological Physics and Medical Informatics at Bukovinian State Medical University

Ass.prof., PhD **Olena OLAR** Department of Medical and Biological Physics and Medical Informatics at Bukovinian State Medical University

Development of Natural Sciences as a Basis of New Achievements in Medicine: Conference Proceedings, June, 18, 2025, Chernivtsi, Ukraine/ edited by V.Fediv – Chernivtsi, BSMU, 2025. – 149 p.

The proceedings contain materials of a scientific and practical Internet conference "Development of the natural sciences as the basis of the latest achievements in medicine" which present the results of theoretical and experimental studies.

Papers are submitted by the author editing. The authors are responsible for the accuracy of the information, the correctness of the facts, quotations and references.

For scientific and scientific-pedagogical staff, teachers of higher education institutions, graduate students and students, practical healthcare workers.

Recommended by Scientific Council of Bukovinian State Medical University (Minutes #10, dated 19/06/25)

ISBN 978-617-519-180-4

6. Minarchenko VM. 2017. Threatened medicinal plants of ukraine: An assessment of the current protection status. Journal of Plant Development. 24:117-131.
7. Filho WL, Fedoruk M, Paulino Pires Eustachio JH, Splodytel A, Smaliychuk A, Szyrkowska-Jóźwik MI. 2024. The environment as the first victim: The impacts of the war on the preservation areas in ukraine. Journal of Environmental Management. 364:121399.

РОЛЬ МЕДИЧНОЇ СЕСТРИ ПРИ ПРОВЕДЕННІ САНІТАРНО-ПРОСВІТНИЦЬКОЇ РОБОТИ У ЛАНЦІ СІМЕЙНОЇ МЕДИЦИНИ

Небелюк Г.Г.

КНП "Центр первинної медико-санітарної допомоги "Роша", м. Чернівці
galianebeliuk@gmail.com

Медична сестра у ланці первинної медичної допомоги (ПМД) виконує не лише ряд процедурних і адміністративних функцій, але й здійснює санітарно-просвітницьку роботу надаючи необхідну інформацію і консультування різних груп пацієнтів.

Основними видами роботи медичної сестри в частині санітарно-просвітницької роботи можна вважати: проведення індивідуальних та групових бесід щодо профілактики захворювань, участь у днях здоров'я, інформування про догляд за хворими тощо. Також беручи до уваги зростання рівня цифровізації системи охорони здоров'я необхідне проведення роз'яснень пацієнтам при нововведеннях, особливо пацієнтам похилого віку щодо електронних направлень, рецептів, тощо. Це передбачає достатній рівень обізнаності в галузі природничих наук, гігієни, частково психології та володіння на достатньому рівні інформаційними технологіями.

Форми роботи можуть різнитися, залежно від конкретних ситуацій, але, зазвичай, це очні бесіди у закладі ПМД або вдома у пацієнта, робота з інформаційними матеріалами, (напр. у вигляді буклетів), співпраця із закладами освіти, іноді громадськими організаціями, тощо.

Наведемо приклади тематик для профілактичних (просвітницьких) або інформаційних бесід залежно від груп пацієнтів.

- Батьки малолітніх дітей: питання гігієни зору, ризиків розвитку ранньої міопії внаслідок неконтрольованого режиму використання для ігор мобільних телефонів, планшетів тощо; емоційного стану дитини (напр., збудження, порушення сну) залежно від мультимедійного контенту, який споживає дитина тощо;
- Батьки підлітків, підлітки: питання гігієни слуху, роз'яснення щодо допустимих рівнів гучності звуків внаслідок прослуховування музичного контенту у навушниках;

емоційного стану цифрової залежності внаслідок неконтрольованого користування соціальними мережами; питання фізичної гігієни через малорухливий спосіб життя;

- Молодь: питання підтримки емоційного здоров'я, режиму відпочинку/сну; вживання енергетиків, тютюнопаління, користування е-сигаретами, вейпами при цьому оперуючи зрозумілою медичною термінологією і акцентуючи на зміну яких показників вони чинять вплив, демонструючи комплекс «причина-наслідок».

- Люди похилого віку: можливості долати ними цифрового бар'єру (напр., як записатися до лікаря онлайн, що таке е-рецепт, е-направлення) тощо.

Проведення таких бесід вимагає від медичної сестри відповідного рівня компетентностей, який потрібно постійно підтримувати шляхом безперервного післядипломного навчання.

Володіння широким спектром навичок для медичної сестри: від проведення усних бесід до здійснення навчання пацієнтів елементам електронної системи охорони здоров'я – запорука її професійності і функціональності. А це своєю чергою вимагає постійного навчання і підтримання різнопланових компетенцій.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРИ ВИКЛАДАННІ ФІЗИКИ У МЕДИЧНОМУ КОЛЕДЖІ

Никитюк С.В., Кошелева Н.В.

Чернівецький медичний фаховий коледж, м. Чернівці
svetanyky@gmail.com, nataliyakosheleva@gmail.com

Фізика – це природнича наука, яка вивчає найзагальніші закономірності явищ природи, властивості та будову матерії, закони її руху. Фізика є фундаментальною наукою, що забезпечує розуміння фізіологічних процесів, медичних технологій та принципів діагностики. Проте в медичному коледжі студенти часто сприймають її як вторинну дисципліну, що ускладнює її ефективне засвоєння. Саме тому психолого-педагогічні аспекти викладання фізики мають вирішальне значення для формування у здобувачів освіти таких загальних компетентностей як здатність до абстрактного та аналітичного мислення, оброблення, аналізу та синтезу інформації, здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології, логічного підходу до вирішення професійних завдань, здатність генерувати нові ідеї (креативність) та міждисциплінарного світогляду.